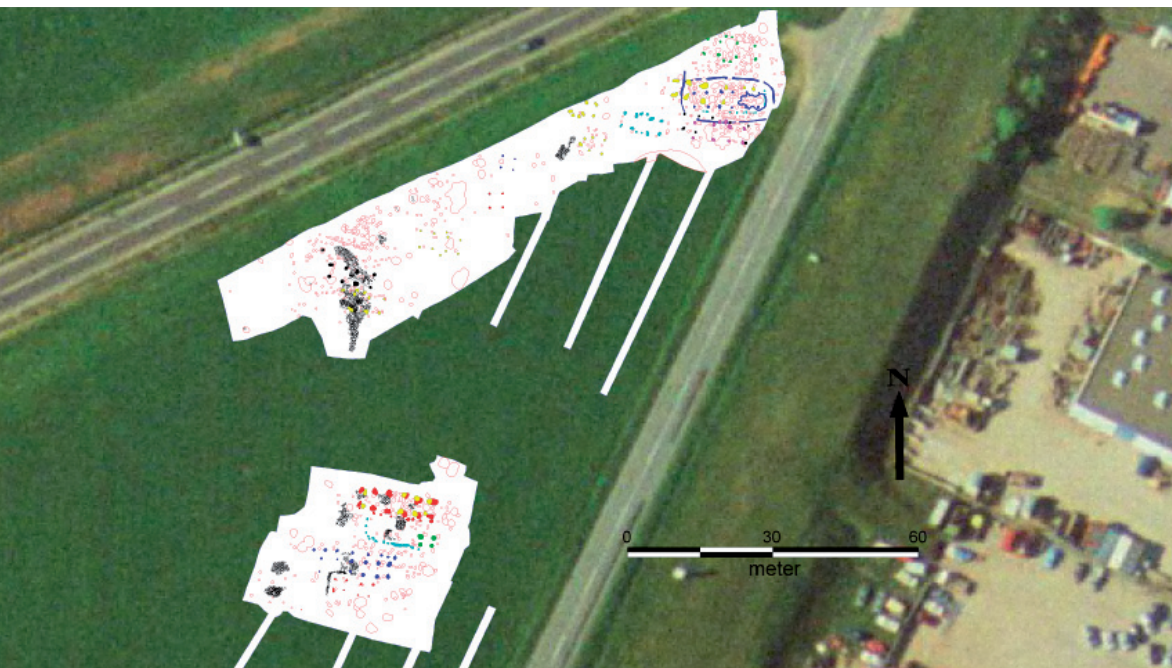

Fugle og sten på majsmarken

AF LARS EGHOLM NIELSEN

I efteråret 2007 igangsatte Slots- og Ejendomsstyrelsen byggeriet af et nyt tinglysningskontor i Hobro nord, og i den forbindelse undersøgte Nordjyllands Historiske Museum et ca. 1,5 ha stort område grænsende op til Ny Hadsundvej. Her blev der fundet en boplads fra tiden omkring Kristi fødsel med omfattende bebyggelsesspor og overordentlig gode bevaringsforhold.

På oversigtsplanen ses de mange huse og stenkonstruktioner.

Landsbyen

Der blev fundet 17 langhuse eller udhuse, alle dateret til overgangen mellem yngre førromersk jernalder og ældre romersk jernalder (ca. 200 f.Kr. til 200 e.Kr.). Husene ligger samlet i tre koncentrationer, der øjensynligt repræsenterer tre gårdsanlæg, som er genopført et par gange. Bopladsen er langt fra totaludgravet eftersom Ny Hadsundvej skærer lige igennem det område, som indeholder flest huse. Det er desuden meget sandsynligt, at bopladsen fortsætter på den anden side, og de tre gårdsanlæg skal nok opfattes som en del af et større landsbykompleks. De gode bevaringsforhold på udgravningen var sikret af et meget tykt muldlag, der gjorde, at den "datidige overflade" ikke var pløjet væk. Det vil sige, at der lige under pløjelaget fremkom store områder med brolægninger, som har tjent som en slags gårdsplads foran husene. Blandt stenene i brolægningerne var der meget keramik, som kunne datere landsbyen meget nøjagtigt.

Den store stenlægning har været i brug til flere huse.

Fugleranglen

Et meget sjældent og heldigt fund var den lille fuglefigur, som ses på næste side. Der er sandsynligvis tale om en rangle, eftersom figuren er hul og indeholder nogle små sten eller lignende, der får den til at rasle. Fuglefiguren er fundet blandt stenene i brolægningen i indgangsrummet i et af husene. Om det er tabt eller bevidst anbragt der er selvfølgelig ikke til at sige, men den giver et sjældent indblik i livet som barn i ældre jernalder.

Fra Himmerland og Vendsyssel kendes flere andre genstande, der er tolket som rangler, men ingen af dem er, som fuglen fra bebyggelsen her, udformet som dyr. Funktionen "rangle" er også omdiskuteret, og flere andre funktioner er foreslået gennem tiden, f.eks. musikinstrument eller kultisk figur.

Fugleranglen efter konservering.

Flere sten

Foruden de mange brolægninger, blev der også udgravet en grube fyldt med sten. Her var i alt 680 kg sten pakket sammen i bunden af gruben. Alle stenene var knyttnævestore og mange af dem tillige sodsværtede. Dog syntes der ikke at være en af de velkendte kogestensgruber, da omtrent en tredjedel var flintesten, men der er nok snarere tale om en form for sivebrønd. Gruben med de mange sten lå lige nord for indgangen til et langhus og har måske fungeret som afløb for regnvand eller lignende fra huset. Analyser af de naturvidenskabelige prøver fra gruben viser, at der er rester af byg og brændte knogler i gruben - måske rester fra husholdningen.

Ikke færdigundersøgt

Som nævnt er landsbyen kun delvist udgravet. Resten ligger formodentlig på den anden side af Ny Hadsundvej og venter på, at Hobro skal udvide sig endnu et stykke mod nord. Når det sker, kan vi kun håbe på at finde lige så spændende fund i resten af landsbyen, så også denne gravning kan sætte Hobro på arkæologiens landkort.

680 kg sten var pakket sammen i bunden af denne grube.